

The effect of interactive information retrieval on the knowledge management process of faculty members of medical universities in Mazandaran province

Hossein Esmaili Niasan: PhD student, Department of Information Science, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.

Hajar Zarei*: Faculty member, Department of Information Science and Knowledge, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.

Soodabeh Shapoori: Faculty member, Department of Information Science and Knowledge, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.

Abstract: The present study seeks to assess the effect of interactive information retrieval on the knowledge management process of faculty members of medical universities in Mazandaran provinces. The present research is applied by survey-analytical method. The research population is 450 faculty members of medical universities in Mazandaran province, which is 207 people using Morgan table. Data collection tools were two questionnaires based on the models of two researcher-made questionnaires based on the interactive information retrieval model of Belkin (1996), and Fong and Choi (2009) knowledge management model. Data analysis is by inferential descriptive statistics, Pearson tests, Fisher tests with the help of SPSS software, and Amos. Descriptive and inferential statistical methods are used to analyze the data. In the descriptive statistics section, the mean and standard deviation were the smallest and largest, and in the inferential statistics section, the first and second order confirmatory factor analysis was used. Findings showed that the dimensions of knowledge management (representation, comparison, representation, guidance, and visualization) are involved in interactive retrieval and were recognized as effective factors in knowledge management. Interactive retrieval of information and all its dimensions have a positive and significant relationship and a direct impact on knowledge management of faculty members of medical universities in Mazandaran province, and then representing the most, and then comparing the least influential factors.

Keywords: interactive information retrieval, knowledge management training, faculty members, University of Medical Sciences.

*Corresponding author: Faculty member, Department of Information Science and Knowledge, Tonekabon Branch, Islamic Azad University, Tonekabon, Iran.

Email: academy.tehran1@gmail.com

مقدمه

دانش و آموزش آن به عنوان یک منبع کلیدی در هر سازمان تلقی می‌گردد و عملکرد بهتر انسان به افزایش دانایی بستگی دارد. در دنیای امروز، دانش به عنوان مهم‌ترین سرمایه برای سازمان‌ها محسوب می‌شود (انتظاری 1385). دانشی که توسط پژوهشگران و صاحب‌نظران در سازمان خلق شده، در نهایت باید در محصولات، خدمات و ایجاد فرایندها به بهترین نحو ممکن مورد استفاده بهینه قرار گیرد و نتیجه آن نیز ملموس باشد. بنابراین، به نظر می‌رسد که نقطه قوت مدیریت دانش، تولید و استفاده بهینه از دانش و اندیشه نو و اثربخشی سازمانی است (عرب رحمتی پور و همکاران 2018). برای دستیابی به توسعه بر پایه دانایی، می‌توان مدیریت دانش را به عنوان یک رکن اساسی در نظر گرفت. به همین دلیل مدیریت دانش برای سیاست‌گذاران هر نظام به منظور مدیریت و برنامه‌ریزی توسعه در سطح ملی و جهانی، امری ضروری به نظر می‌رسد (حسن زاده 1387). هدف مدیریت دانش، جلوگیری از تکرار اشتباهات و اتخاذ تصمیمات براساس دانش سازمان می‌باشد (میلتون 2002). دسترسی به اطلاعات روز از مهمترین ارکان پژوهش و آموزش است، به طوری که پژوهشگران بتوانند به آسانی به آخرین یافته‌های دانش دست یابند. در این راستا با وجود نسخه‌های الکترونیکی محصولات علمی این کار بسیار آسان‌تر شده و امکان دستیابی به مجلات و کتابها از طریق موتورهای جستجو امکان‌پذیر می‌باشد (مردانلو و همکاران 1382).

فعالیت‌هایی که برای تحلیل و سازماندهی مدارک و منابع صورت می‌گیرد ذخیره اطلاعات، و تلاش‌هایی که برای یافتن یک یا چند مدرک از میان انبوه مدارک ذخیره شده انجام می‌شود بازیابی اطلاعات نام دارد. نظام‌هایی که این جریان‌ها در آنها روی می‌دهد نظام‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات خوانده می‌شود. نظام‌های بازیابی اطلاعات را در معنای وسیع می‌توان برای دستیابی به مجموعه‌های تصویری، فیلم، پروانه‌های ثبت اختراع، و جز آن نیز مورد استفاده قرار داد. در هر حال، هدف هر نظام ذخیره و بازیابی اطلاعات آن است که در اسرع وقت بیشترین اطلاعات مرتبط با نیاز

استفاده‌کننده را آن طور که در درخواست وی ذکر شده در اختیار بگذارد (ساوولاینن 2018). به منظور ایجاد یکدستی و هماهنگی و نیز سهولت در بازیابی مدارک، معمولاً واژه‌ها یا اصطلاحاتی را که مبین موضوع مدرکند از سیاهه‌ای مستند به نام واژگان مهارشده انتخاب می‌کنند. فهرست‌های سرعنوان موضوعی، طرح‌های رده‌بندی و اصطلاح‌نامه‌ها سه نوع واژگان مهار شده مهم هستند. زیرا در این منابع تلاش شده است تا اصطلاحات به صورت الفبایی و نیز به شکل نظام یافته ارائه شود (ساوولاینن 2018).

حسینی و شیخ اسماعیلی (2016)، در پژوهشی با عنوان "مدیریت دانش و توانمندسازی کارکنان: مطالعه‌ی مؤسسات آموزش عالی"، با هدف بررسی مدیریت دانش و توانمندسازی کارکنان مؤسسات آموزش عالی ایران، و روش پژوهش توصیفی-همبستگی، که جامعه آن کارکنان مؤسسات آموزشی دانشگاهی ایران بود، که برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از آمار توصیفی-استنباطی، همبستگی پیرسون، آزمون رتبه بندی فریدمن و رگرسیون گام به گام استفاده شد، نتایج حاصل از مطالعه ایشان نشان داد که بین توانایی‌های مدیریت دانش و توانمندسازی کارکنان رابطه معناداری وجود دارد.

خادمی‌زاده، فرج‌پهلوی و حیدرزاده (1398)، در پژوهشی با عنوان "بررسی مقایسه‌ای وضعیت عوامل مؤثر بر اشتراک دانش در میان اعضای هیئت علمی دانشکده دامپزشکی و علوم دانشگاه شهید چمران اهواز و دانشکده دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز"، هدف پژوهش بررسی مقایسه‌ای وضعیت اشتراک دانش در میان اعضای هیئت علمی دانشکده دامپزشکی و علوم پایه دانشگاه شهید چمران اهواز و دانشکده علوم پایه پزشکی دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز است. نوع پژوهش توصیفی، با روش آن پیمایشی بود. جامعه شامل 167 نفر اعضای هیئت علمی دانشکده دامپزشکی و علوم دانشگاه شهید چمران اهواز و دانشکده دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در سال 95-96 بود. داده‌ها با استفاده از پرسشنامه و با روش سرشماری گردآوری شد. یافته‌های پژوهش نشان داد که زیرساخت‌های اشتراک دانش از جمله زیرساخت فناوری‌های اطلاعاتی و ارتباطی، زیرساخت فرهنگی،

پزشکی استان‌های مازندران بود. اهمیت بازیابی اطلاعات در هر مرحله از فرایند مدیریت دانش، نیازمند راهکاری مناسب می‌باشد. ایجاد تعامل در مسیر دستیابی به اطلاعات، ذخیره‌سازی و استفاده بهینه و مجدد از آن هر کدام گامی به سوی موفقیت فرایند مدیریت دانش خواهد بود. نتیجه تعامل در این روند پژوهشی سبب ارتقای سطح دانش علمی و پیشرفت سطوح مختلف سازمان‌های دانشی از جمله دانشگاه‌ها و اعضای هیئت علمی می‌شود.

روش کار

پژوهش حاضر از نوع کاربردی است، جامعه هدف شامل کلیه اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی استان مازندران با تعداد 450 نفر بود و حجم نمونه با استفاده از جدول مورگان 207 نفر محاسبه شد. ابزار گردآوری داده‌ها، دو پرسشنامه‌ی محقق ساخته بود که برگرفته از مدل بازیابی تعاملی اطلاعات اپیزودی بلکین (1996)، و مدیریت دانش فونگ و چوی (2009) بودند. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آمار توصیفی و استنباطی استفاده شد. در بخش آمار توصیفی از میانگین و انحراف معیار، کوچکترین و بزرگترین و در بخش آمار استنباطی از تحلیل عاملی تأییدی مرتبه اول و دوم با کمک نرم‌افزار Amos21 و همچنین آزمون فریدمن با کمک نرم‌افزار SPSS 21 استفاده شد. سودمندی و آسیب نرساندن، توجه به رفاه دیگران و ارائه اطلاعات کافی درباره چگونگی پژوهش به تمامی آزمودنی‌های شرکت کننده، کسب رضایت نامه کتبی به منظور شرکت در پژوهش رعایت شدند. جهت رعایت اخلاق پژوهشی، کد ثبت پروپوزال ۲۲۸۲۱۲۱۲۹۷۱۰۰۷ در کمیته اخلاق دانشگاه ثبت شد.

یافته‌ها

برای تحلیل عاملی تأییدی و مدل‌یابی معادلات ساختاری بارعاملی استاندارد و آماره t محاسبه شد. همچنین شاخص‌های نیکویی برازش مدل‌ها نیز در بازه مورد قبول قرار گرفتند و در جدول 1 نشان داده شد.

زیرساخت انسانی، زیرساخت راهبردهای رهبری و مدیریتی و زیرساخت ساختاری و اداری و تمایل اساتید به اشتراک دانش در وضعیت نسبتاً مطلوب قرار دارد. نتایج آن نشان داد وضعیت زیرساخت‌های اشتراک دانش در دو دانشگاه شهید چمران اهواز و دانشگاه علوم پزشکی جندی شاپور اهواز در حد متوسط است. به نظر می‌رسد با پیاده‌سازی برنامه‌ریزی‌های دقیق‌تر از طرف بخش مدیریت دانش و نیز حمایت‌های مدیریتی در دو دانشگاه می‌توان وضعیت بهتری را در این رابطه رقم زد.

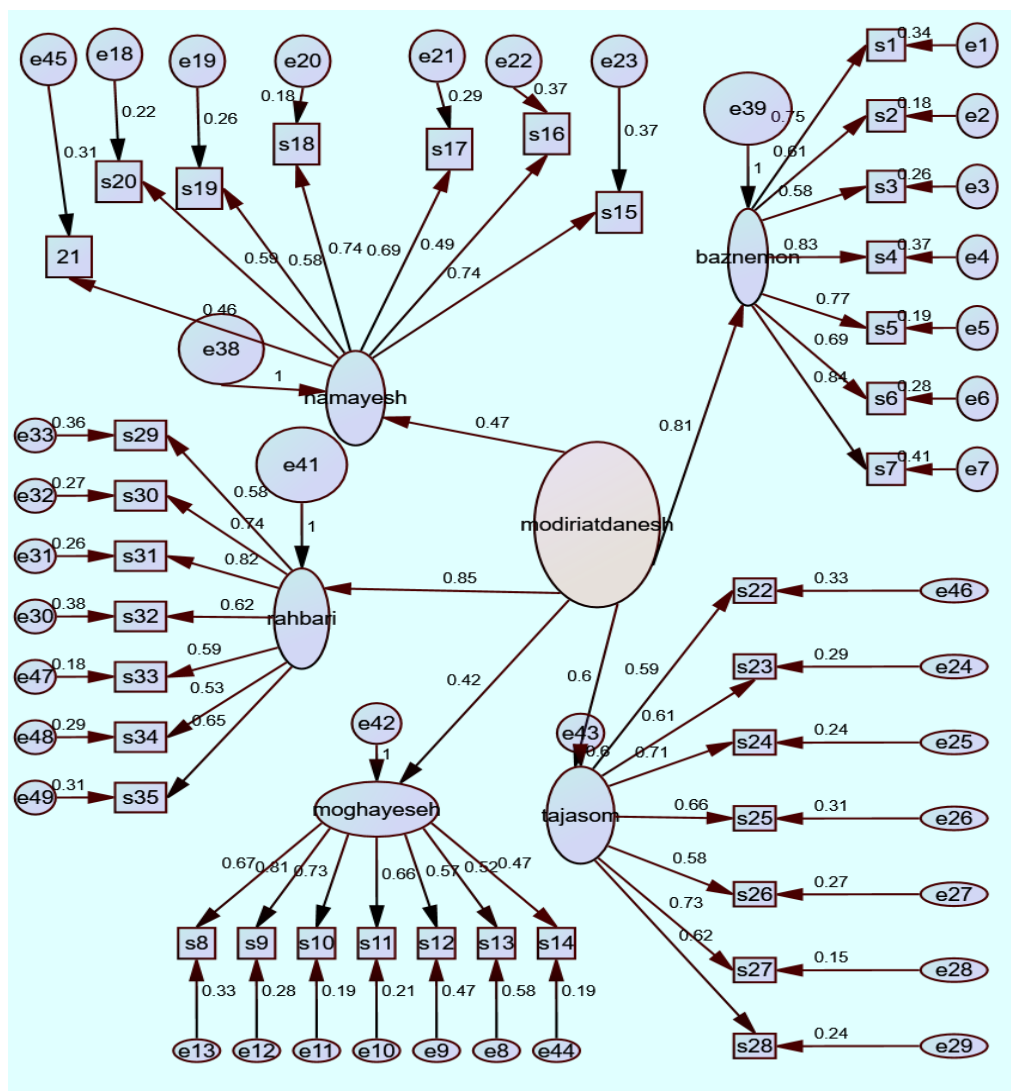
استان مازندران دارای دو دانشگاه علوم پزشکی دولتی و یک دانشگاه آزاد، در این رشته می‌باشد. این دانشگاه‌ها مسئولیت ارائه خدمات بهداشتی و درمانی به مردم را به عهده داشته و هم‌چنین مسئول ارائه خدمات آموزشی به دانشجویان رشته‌های مختلف علوم پزشکی در مقاطع مختلف تحصیلی می‌باشند و در زمره مهم‌ترین دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور به شمار می‌روند. در حال حاضر بسیاری از اساتید و اعضای هیئت علمی برجسته کشور در رشته‌های مختلف علوم پزشکی در این دانشگاه‌ها مشغول به تدریسند. بنابراین به منظور دستیابی و ارائه راهکارهای مناسب در نظام‌های بازیابی اطلاعات، ضروری است پژوهش‌های گسترده‌تری انجام پذیرد. اعضای هیئت علمی به منظور افزایش سطح اطلاعات تخصصی و ارتقای کارایی در فعالیت‌های پژوهشی و آموزشی، نیاز مبرم به منابع علمی مانند کتاب‌ها، مجلات و همچنین منابع الکترونیکی دارند. بنابراین در این قشر، در راستای تهیه و انتشار مطالب علمی و فنی، انگیزه بیشتری برای بازیابی اطلاعات وجود دارد. اهمیت بازیابی اطلاعات در هر مرحله از فرایند مدیریت دانش، نیازمند راهکاری مناسب می‌باشد. ایجاد تعامل در مسیر دستیابی به اطلاعات، ذخیره‌سازی و استفاده بهینه و مجدد از آن هر کدام گامی به سوی موفقیت فرایند مدیریت دانش خواهد بود. نتیجه تعامل در این روند پژوهشی سبب ارتقای سطح دانش علمی و پیشرفت سطوح مختلف سازمان‌های دانشی از جمله دانشگاه‌ها می‌گردد. با توجه به موارد ذکر شده، مسئله اصلی این پژوهش، سنجش تأثیر بازیابی تعاملی اطلاعات بر فرایند مدیریت دانش اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علوم

جدول 1. شاخص نیکویی برازش مدل نهایی

Table 1. Goodness of fit index of the final model

IFI	NNFI	NFI	GFI	RMSEA	SRMR	شاخص برازندگی
1-0	>0/9	>0/9	>0/9	<0/08	<0/05	مقادیر قابل قبول
0/94	0/98	0/97	0/93	0/072	0/044	مقادیر محاسبه شده

مدل نهایی پژوهش بر اساس متغیرهای اصلی پژوهش و معیارهای هرکدام مشخص شد. این مدل با اقتباس از برونداد نرم افزار Amos ترسیم شد.

شکل 1. نتایج تأیید مدل نهایی ارتباط بین متغیرها

Figure 1. Results of the confirmation of the final model of the relationships among variables

نتایج مربوط به آزمون فرضیه‌های پژوهش در جدول 2 آمده است.

جدول 2. نتایج آزمون فرضیه های پژوهش

Table 2. Results of testing research hypotheses

نتیجه	علامت	آماره t	ضریب مسیر	مسیر
تأیید	+	9/23	0/81	بازیابی تعاملی اطلاعات ← باز نمون
تأیید	+	5/27	0/38	بازیابی تعاملی اطلاعات ← مقایسه
تأیید	+	6/57	0/47	بازیابی تعاملی اطلاعات ← نمایش
تأیید	+	6/83	0/60	بازیابی تعاملی اطلاعات ← تجسم
تأیید	+	7/12	0/65	بازیابی تعاملی اطلاعات ← راهبری
تأیید	+	9/91	0/90	مدیریت دانش ← بازیابی تعاملی اطلاعات

نمایش و مقایسه یکی دیگر از عوامل مؤثر بر مدیریت دانش بر پایه مدیریت بازیابی تعاملی اطلاعات می باشند. نتایج مربوط به اولویت بندی عوامل مؤثر بر مدیریت دانش بر پایه بازیابی تعاملی اطلاعات در جدول 3 آمده است.

همان طور که در جدول 2 مشاهده می شود می توان نتیجه گرفت که باز نمون یکی از عوامل مؤثر بر مدیریت دانش است. همچنین، راهبری و تجسم نیز یکی از عوامل مؤثر بر مدیریت دانشند و می توان نتیجه گرفت که شرایط

جدول 3. اولویت بندی عوامل مؤثر بر مدیریت دانش بر پایه بازیابی تعاملی اطلاعات

Table 3. Prioritization of the factors affecting knowledge management based on interactive information retrieval

اولویت	ضریب مسیر	متغیرها
1	0/90	باز نمون
2	0/85	راهبری
3	0/81	تجسم
4	0/65	نمایش
5	0/60	مقایسه

بیشتر شامل تلاش در جهت ارتقای تجهیزات آموزش الکترونیکی، یکپارچگی انتقال اطلاعات و تصمیم گیرندگان در جهت حمایت از ارتباطات الکترونیکی، اهمیت به تصمیمات کلان ارتباطات قوی پژوهشی و تعامل مناسب اطلاعات با استفاده از فناوری اطلاعات، داشتن برنامه ریزی الکترونیکی در حوزه انتقال و تبادل دانش الکترونیکی، روابط سازنده در جهت ارتقای بینش بازیابی تعاملی اطلاعات، پایداری در قوانین نظارت و ارزیابی با استفاده از فناوری، شناخت تهدیدات و درک درستی از فرصت ها، بهبودی نتایج در تصمیم گیری نخبگان تقویت روحیه کار تیمی اعضای هیئت علمی، پایه آزمون و خطا پژوهش محور در خلق و نگهداری دانش، توجه به ایده ها و راه حل ها در جهت ثبات تصمیم گیری در بازیابی تعاملی اطلاعات، آینده نگری تجهیزات الکترونیکی و اینترنتی در امر پژوهش در جهت تقویت ذخیره نگهداری و ایجاد

با توجه به نتایج مندرج در جدول 3 بالاترین اولویت مربوط به باز نمون و راهبری بوده و متغیرهای تجسم، نمایش و مقایسه نیز به ترتیب در اولویت های بعدی قرار گرفته اند.

بحث و نتیجه گیری

هدف اصلی پژوهش حاضر تأثیر بازیابی تعاملی اطلاعات بر فرایند مدیریت دانش اعضای هیئت علمی دانشگاه های علوم پزشکی استان مازندران بود. همچنین هدف دیگر در کنار تعیین رابطه بین متغیرها، ارائه پیشنهاد جهت ارتقای مدیریت دانش و مدیریت بازیابی تعاملی اطلاعات در حوزه علم مدیریت اطلاعات با توجه به متغیرهای مهم مدیریتی بود. در ابتدا با استفاده از نظر نخبگان و از طریق مصاحبه شکل گیری اولیه مؤلفه ها و سؤالات پرسشنامه بازیابی تعاملی اطلاعات و تأثیر گذاری بر مدیریت دانش انجام شد. گویه های باقیمانده در پژوهش

مدیریت بازاریابی تعاملی اطلاعات 7 سؤال مشخص شد که شامل توجه به آگاهی و دانش فنی و تقویت یافته‌های علمی، آگاهی از راه‌های ارتباطی در جهت افزایش توانمندی پژوهشی اعضای هیئت علمی از طریق تجهیزات کتابخانه‌ای به روش سنتی و الکترونیکی می‌باشد. مؤلفه مقایسه شامل سؤالاتی بود که بار عامل بیشتر از 0/4 به دست آمد. در مؤلفه نمایش، سؤالات متناظر مشخص شدند که شامل استفاده مناسبی از ابزارهای مناسب نمایش ارائه گرافیکی در جهت شناخت، طراحی، بینش فرصت‌ها، بهره‌مندی از تفکرات نخبگان در جهت رشد و تعالی مدیریت دانش در فضای علمی دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی بوده است. بار عاملی سؤالات مربوط به نمایش از 0/5 بیشتر بوده است که نشان‌دهنده سؤالات مؤثر در شکل‌گیری نمایش از مؤلفه‌های مدیریت بازاریابی تعاملی اطلاعات است. در مؤلفه راهبری شامل توجه به همفکری و هم‌اندیشی الکترونیکی مدیران و اعضای هیئت علمی در به کارگیری مناسب ذخیره، خلق و نگهداری دانش از طریق تبادل اطلاعات الکترونیکی، توجه به خواسته‌های پژوهشی، توجه به ارتقای دانش فنی در حوزه یادگیری حرفه‌ای الکترونیکی بود. بر پایه تحلیل عامل تأثیری وزن‌های مربوط به سؤالات مشخص شده متناظر برای هر مؤلفه مورد ارزیابی قرار گرفت. با بررسی پیشینه پژوهش، مؤلفه‌های بازاریابی تعاملی اطلاعات معنادار و مطلوب بوده و بر مدیریت دانش تأثیرگذار بودند.

References

- Arab-Rahmatipour, M , Foroutan-Rad, L , Mirhosseini, Z, et all 2018. Investigating the Relationship between Optimal Use of Knowledge and Intellectual Capital Management among Library Managers of Public Hospitals. *International Journal of Information Science and Management*, Vol. 16, No. 1, Pp. 121-135. [in Persian]
- Belkin, N 1996. Intelligent information retrieval: whose intelligence?, In *ISI 96: Proceedings of the Fifth International Symposium for Information Science*, Pp.

دانش نوین، توجه به رشد و تعالی سازمانی اعضای هیئت علمی خلاق و نوآور در حوزه مدیریت دانش، بودجه و برنامه‌ریزی بر پایه اولویت نظرات و پیشنهادات تصمیم‌گیری ارتباطات پژوهشی و الکترونیکی مفید در دانشگاهها، شفافیت وضعیت همسویی و سازگاری فعالیت‌ها در حوزه مدیریت دانش بودند.

فعالیت‌هایی که برای تحلیل و سازماندهی مدارک و منابع صورت می‌گیرد ذخیره اطلاعات، و تلاش‌هایی که برای یافتن یک یا چند مدرک از میان انبوه مدارک ذخیره شده انجام می‌شود، بازاریابی اطلاعات نام دارد. نظام‌هایی که این جریان‌ها در آنها روی می‌دهد نظام‌های ذخیره و بازاریابی اطلاعات خوانده می‌شود. نظام‌های بازاریابی اطلاعات را در معنای وسیع می‌توان برای دستیابی به مجموعه‌های تصویری، فیلم، پروانه‌های ثبت اختراع، و جز آن نیز مورد استفاده قرار داد. در هر حال، هدف هر نظام ذخیره و بازاریابی اطلاعات آن است که در اسرع وقت بیشترین اطلاعات مرتبط با نیاز استفاده‌کننده را آن‌طور که در درخواست وی ذکر شده در اختیار بگذارد (ساوولاین 2018). به منظور ایجاد یکدستی و هماهنگی و نیز سهولت در بازاریابی مدارک، معمولاً واژه‌ها یا اصطلاحاتی را که مبین موضوع مدرکند از سیاهه‌های مستند به نام واژگان مهار شده انتخاب می‌کنند. فهرست‌های سرعنوان موضوعی، طرح‌های رده‌بندی، و اصطلاحنامه‌ها سه نوع واژگان مهار شده مهم هستند. زیرا در این منابع تلاش شده است تا اصطلاحات به صورت الفبایی و نیز به شکل نظام یافته ارائه شود (ساوولاین 2018).

سؤالات بازنمون در شکل‌گیری میزان تأثیر گذاری بازاریابی تعاملی اطلاعات شامل ابزار دسترسی به محیط و فضای انتقال الکترونیکی و استفاده مناسب و ساده به حفظ و ذخیره اطلاعات و استفاده مناسب از ابزار های کاربردی می‌باشد. بار عاملی تمام سؤالات مربوط به شرایط حمایتی روابط از 0/4 بیشتر بود و نشان‌دهنده تأثیر گذاری سؤالات در شکل‌گیری میزان تأثیر گذاری بازنمون بر مدیریت دانش می‌باشد. در مؤلفه مقایسه مربوط به

- University, *Library and Information Science Study*, Vol. 26, No. 1, pp. 121-138. [in Persian]
- Mardanloo, A , Alaa al-Dini, F, Mohammadi, M 2003. The number of faculty members of the country's medical universities referring to the OVID database. *Hakim Research Journal*, Vol. 6, No. 4, Pp. 87-81. [in Persian]
- Mehrad, J, Klini, S 2007. Investigation of vector space model in information retrieval. *Journal of Library and Information Science*, Vol. 10, No. 2, Pp 197-210. [in Persian]
- Milton N 2002. Knowledge Management (KM). Bound Guidance Notes Series, 5: 1-4.
- Mohajan, H. K. 2017. The roles of knowledge management for the development of organizations, *Journal of Scientific Achievements*, February 2017, Vol. 2, No. 2, Pp 1-27.
- Moradi, M, Marandi, Z and Mohseni, I 2017, The Relationship between Personal Knowledge Management and Accountants' Job Performance, *Library Studies and Information Science*, Vol. 24, No. 19, pp. 97-116. [in Persian]
- Naqshina, n, Sarrafzadeh, M & Keshavarzamami, F 2015. Providing software infrastructure for the development of the National Archive System of Iran as an interactive information organization, First International Conference on Interactive Information Retrieval, *Kish, University of Tehran*. [in Persian]
- Sadoughi F, Valinejad A, Vakilimofrad H 2012. Information Retrieval Interaction: an Analysis of Models. *Iranian Journal of Information Processing and Management*, Vol. 27, No 2, Pp 732-758. URL: <http://jipm.irandoc.ac.ir/article-1-1866-en.html>. [in Persian]
- Sadoughi, F, Valinejad, A, Vakili m , et al 2011. Interaction in information retrieval and analysis of its models, *Iranian Journal of Information Science and Technology Research Quarterly*, pp. 129-155. [in Persian]
- 25-31. Konstanz: Universtaetsvelag Konstanz.
- Borlund, P 2016. A study of the use of simulated work task situations in interactive information retrieval evaluations: *A meta-evaluation. Journal of Documentation*, Vol. 72, No. 3, Pp. 394-413.
- Callan J, Allan J, Clarke JLA, et all 2007. Meeting of the MINDS: An information retrieval research agenda. *SIGIR Forum*, Vol. 41, No 2, Pp 25-34.
- Entezari, A 2006. Comparison of knowledge culture between Higher Institute of Education and Research, Management and Planning, Faculty of Radio and Television, Faculty of Aviation Industry. Master Thesis of Higher Education and Research Institute of Management and Planning Organization, Tehran. [in Persian]
- Fong SWP, Choi KYS 2009. The processes of knowledge management in professional services firms in the construction industry: a critical assessment of both theory and practice. *Journal of Knowledge Management*, Vol. 13, No. , Pp 110-126.
- Frootan Rad , L; Zarei, H , Momeni, E et all) 2019. Empowerment factors for librarians to create and transfer knowledge (Case study of Iran and Tehran Universities of Medical Sciences), *Library Studies and Information Science*. [in Persian]
- Hasani, K, & Sheikhesmaeili, S 2016. Knowledge management and employee empowerment: *A study of higher education institutions. Kybernetes* ,Vol. 45, No. 2, Pp. 337-355. [in Persian]
- Hassanzadeh, M 2008. Knowledge management, concepts and infrastructure. *Tehran: Publisher*. [in Persian]
- Khademizadeh, S 2019. A comparative study of the factors affecting knowledge sharing among faculty members of the Faculty of Veterinary Medicine and Sciences of Shahid Chamran University of Ahvaz and the Faculty of Medical Sciences of Ahvaz Jundishapur

Tsuchiya, R, Washizaki, H, Fukazawa, Y, 2015. Interactive Recovery of Requirements Traceability Links Using User Feedback and Configuration Management Logs, Springer, *Advanced information Systems Engineering Cite as*, PP 247-262.

Yang B, Zheng W, Vire C 2009. Holistic views of knowledge management models. *Advances in Developing Human Resources*, Vol. 11, No. 3. Pp 273-289.

Savolainen, R 2018. Pioneering models for information interaction in the context of information seeking and retrieval. *Journal of Documentation*. 74, No. 5, Pp 966-986.

Zinivand, S & Mogharpour, N 2019. Investigating the Relationship between Big Data Management to Empower Knowledge Management in Customer Relationship Management (Case Study of Khuzestan Public Libraries), Second Interactive Information Retrieval Conference, Tehran-University of Tehran, Permanent Conference Secretariat in collaboration with Kish Campus, *University of Tehran*. [in Persian]

مجله‌ی توسعه‌ی آموزش جندی‌شاپور
فصلنامه‌ی مرکز مطالعات و توسعه‌ی آموزش علوم پزشکی
سال دوازدهم، شماره 1، بهار 1400

تأثیر بازیابی تعاملی اطلاعات بر فرایند مدیریت دانش اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی استان مازندران

حسین اسماعیلی نیاسان: دانشجوی دکتری، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.

هاجر زارعی^{*}: عضو هیات علمی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.
سودابه شاپوری: عضو هیات علمی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.

چکیده: پژوهش حاضر در پی سنجش تأثیر بازیابی تعاملی اطلاعات بر فرایند مدیریت دانش اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی استان‌های مازندران است. پژوهش حاضر کاربردی به روش پیمایشی-تحلیلی است. جامعه پژوهش 450 نفر اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی استان مازندران، که با استفاده از جدول مورگان 207 نفر است. ابزار جمع‌آوری داده‌ها دو پرسشنامه بر اساس مدل‌های دو پرسشنامه‌ی محقق ساخته است که برگرفته از مدل بازیابی تعاملی اطلاعات اپیزودی بلکین (1996)، و مدیریت دانش فونگ و چوی (2009)، است. تجزیه و تحلیل داده‌ها با آمار توصیفی استنباطی، آزمون‌های پیرسون، فیشر و با کمک نرم‌افزارهای اس‌پی‌اس‌اس، و آموس است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش آمار توصیفی و استنباطی استفاده می‌شود. در بخش آمار توصیفی از میانگین و انحراف معیار، کوچکترین و بزرگترین و در بخش آمار استنباطی از تحلیل عاملی تاییدی مرتبه اول و دوم استفاده گردید. یافته‌ها نشان داد که ابعاد مدیریت دانش (بازنمون، مقایسه، نمایش، راهبری، و تجسم)، در بازیابی تعاملی نقش دارند و به عنوان عوامل مؤثر بر مدیریت دانش شناخته شدند. بازیابی تعاملی اطلاعات و تمام ابعاد آن رابطه مثبت و معنادار و تأثیر مستقیم بر مدیریت دانش اعضای هیئت علمی دانشگاه‌های علوم پزشکی استان مازندران دارند، بعد بازنمون بیشترین، و بعد مقایسه کمترین عامل تأثیرگذار شناخته شدند.

واژگان کلیدی: بازیابی تعاملی اطلاعات، آموزش مدیریت دانش، اعضای هیئت علمی، دانشگاه علوم پزشکی.

*نویسنده مسؤول: عضو هیات علمی، گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی، واحد تنکابن، دانشگاه آزاد اسلامی، تنکابن، ایران.

Email: academy.tehran1@gmail.com